

Eduskunnan talousvaliokunnalle

HE 114/2014 vp

OIKEUSVARMUUS ON JOHDANNAISMARKKINOILLA ERITTÄIN TÄRKEÄÄ

Eduskunnan talousvaliokunta on kutsunut Finanssialan Keskusliiton (FK) kuulemiseen 19.9.2014 hallituksen esityksestä HE 114/2014 vp laeiksi arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain, rahoitusvakuuslain ja eräistä arvopaperi- ja valuuttakaupan sekä selvitysjärjestelmän ehtoista annetun lain muuttamisesta. Kirjallisena lausuntonaan FK lausuu kunnioittavasti kannattavansa ehdotettuja muutoksia ja lisäksi korostaa kolmea keskeistä seikkaa.

Massiivista ja monitasoista sääntelykokonaisuutta kannattaa selventää

Ehdotukset parantavat oikeusvarmuutta ja suomalaisten yritysten asemaa neuvotteluissa ulkomaisten vastapuolten kanssa.

Taustalla oleva markkinarakennetoimija-asetus on poikkeuksellisen suuria markkinamuutoksia aiheuttava monimutkainen sääntelykokonaisuus, jonka kokonaisvaikutukset ovat selvillä vasta vuosien päästä. Lisähaasteita aiheuttaa sääntelyn monitahoisuus, kun useat tärkeät yksityiskohdat on säädetty asetuksen nojalla annetuissa lukuisissa teknisissä sääntely- ja täytäntöpanostandardeissa. Asetus on lisäksi ensimmäisiä finanssialan sääntelyuudistuksia, jotka koskevat myös kaikkia muita kuin finanssialan yrityksiä. Monimutkaista kokonaisuutta silmällä pitäen toivomme, että pienillä muutoksilla helpotetaan edelleen suomalaisten yritysten mahdollisuuksia selvittää massiivisen sääntelyn sisältö ja vaikutukset.

Pidämme tärkeänä **informatiivisen viittauksen lisäämistä termille määritysosapuoli**, jota käytetään sekä perusteluissa että ehdotetussa säädöstekstissä. Termi kaippaa vakiinnuttamista jopa rahoitusmarkkinatoimijoiden piirissä. Kyseessä on yritys, joka toimii keskusvastapuolella eräänlaisena suorana jäsenenä ja vastaa kyseisestä osallistumisesta johtuvien taloudellisten velvoitteiden täyttämistä. Tavallisesti johdannaismarkkinoilla määritysosapuolina toimivat suuret ja keskisuuret kansainväliset luottolaitokset.

Ehdotamme esimerkiksi seuraavaa määritelmää:

Laki arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain muuttamisesta

Uusi 12 kohta:

12) määritysosapuolella markkinarakennetoimija-asetuksen 2 artiklan 14 kohdassa tarkoitettua yhteisöä.

Oikeustilaa tarkentava muutos tarvitaan pian myös kahdenvälisille johdannaissopimuksille

FK korostaa hallituksen esityksessä tehtyä huomiota siitä, että rahoitusvakuuslain laajentamista vastaava muutos on tehtävä myös markkinarakennetoimija-asetuksen 11 artiklassa tarkoitettuja nk. kahdenvälisiä johdannaissopimuksia silmällä pitäen. Mitä nopeammin oikeusvarmuuden turvaavat muutokset tehdään, sitä paremmassa asemassa suomalaiset yritykset ovat neuvotellessaan suurten kansainvälisten vastapuolien kanssa.

Muutokset kansalliseen taustalainsäädäntöön on valmisteltava ja käsiteltävä välittömästi viimeistään, kun tätä koskevat tekniset sääntelystandardit on vahvistettu. Nykyarvion mukaan asia on ajankohtainen vuodenvaihteen tienoilla.

Rahoitusvakuuksien verokohteluun liittyvät epäselvyydet on ratkaistava nopeasti

FK muistuttaa, että asiakokonaisuuteen liittyvät olennaisesti myös rahoitusvakuuksien verokohtelun epävarmuudet, joihin talousvaliokunta on kiinnittänyt huomiota kahdesti (TaVM 9/2003 vp sekä TaVM 5/2013 vp) ja joita ei ole vielä ratkaistu. Markkinarakennetoimija-asetuksen nojalla vähitellen voimaan tulevat vakuusvaatimukset johtavat yhä suurempaan vakuuspulaan ja kasvattavat voimakkaasti tehokkaan vakuudenhallinnan merkitystä.

Asetuksen tehokkaan täytäntöönpanon varmistamiseksi on pidettävä huolta siitä, että suomalaiset yritykset voivat käyttää vakuutena kaikkia keskusvastapuolten ja kahdenvälisten johdannaissopimusten vastapuolten hyväksymiä vakuuslajeja. Keskusvastapuolten nykyisen vakuuskäytännön sekä delegoitujen säännösten perusteella vakuuksien tulee useimmiten olla joko käteistä rahaa tai joukkovelkakirjoja, ja ne on annettava suomalaisesta perinteisestä vakuuskäytännöstä poiketen omistusoikeuden siirtoon perustuvana vakuutena (*transfer of title*). Kustannustehokkaimpia vakuuksia olisivat esimerkiksi kotimaiset joukkovelkakirjat.

Suomalaisten yritysten vakuuskustannusten ylläpito kohtuullisella tasolla edellyttää, että valtiovarainministeriö korjaa pikaisesti omistusoikeuden siirtoon perustuvien vakuuksien verokohteluun liittyvät epäselvyydet ottaen huomioon korkeimman hallinto-oikeuden viimeisimmän oikeuskäytännön¹.

FINANSSIALAN KESKUSLIITTO

Lea Mäntyniemi

¹ Aiheesta annettiin korkeimman hallinto-oikeuden ennakkoratkaisu vuosille 2011 ja 2012 (KHO 2012:112). Kyseinen ratkaisu ei kuitenkaan riitä poistamaan aiheeseen liittyviä epävarmuuksia mm. siitä syystä, että päätöslauselma on sidottu CSA-sopimukseen. Vakuusmenettelyissä käytetään myös muita sopimuksia ja jatkossa merkittävin osa vakuuksista tulee luovuttaa keskusvastapuolten sääntöjen nojalla.